

Program for Bodø KrF

2019 – 2023

Vedtatt i medlemsmøtet 25.03.19

Innhold

Med verdier i fokus	2
Kapittel 1: Livskvalitet i alle livets faser	2
Familie	3
Småbarn	3
Skolebarn og ungdom	4
Barnevernet.....	6
Mennesker med særlige behov.....	7
Studentbyen Bodø.....	7
Seniorpolitikk.....	8
Folkehelse og helsetilbud	9
Aktiv livshjelp.....	9
Kapittel 2: Næringsutvikling og bosetting.....	9
Næringsliv, næringsutvikling, innovasjon og turisme	10
Byutvikling og boligpolitikk	11
Ny by – ny flyplass	11
Kapittel 3: Miljø, klima og landskapsforvaltning.....	12
Kapittel 4: Samferdsel og infrastruktur.....	13
Sykkel.....	13
Kollektivtrafikken.....	13
Trygg by for alle	14
Kapittel 5: Forsvar, sikkerhet og beredskap	14
Kapittel 6: Sosialpolitikk. Fattigdom, rus og kommunale boliger	15
Fattigdom	15
Rusomsorg.....	15
Rus- og skjenkepolitikk.....	16
Kommunale boliger	16
Kapittel 7: Frivillighet, idrett, friluftsliv og kultur.....	17
Frivillig arbeid	17
Kultur	17
Idrett og friluftsliv.....	17
Kapittel 8: Tro og religion, integrering og mangfold.....	18
Tro og religion	18
Integrering og mangfold.....	18
Kapitel 9: Politisk, økonomisk og administrativ styring av kommunen	19

Program for Bodø KrF 2019 - 2013

Med verdier i fokus

KrF er et kristendemokratisk parti, bygd på sterke og trygge kristne verdier – grunnmuren i det norske samfunnet. *Det kristne menneskesynet* legger til grunn at alle mennesker er skapt med ukrenkelig verdighet og rettigheter. *Nestekjærligheten* forplikter til radikal omsorg og solidaritet. Mens *Forvalteransvaret* tilsier at miljøet og ressursene skal forvaltes ansvarlig til beste for alle mennesker, både nålevende og kommende generasjoner.

KrF vil bygge et varmere samfunn, der vi slår ring om det som virkelig betyr noe for samfunnet; der vi bryr oss om det som virkelig betyr noe for folks hverdag; og der vi tar tak i de viktigste utfordringene i vår tid.

KrF i Bodø vil arbeide for at:

- Bodø skal være kommunen med det store hjertet – varmt, menneskelig og inkluderende
- Bodø kommune skal være et godt sted for barn å vokse opp i
- Bodø kommune skal være trygg og rik på muligheter og opplevelser – og et sted der ulike mennesker kan trives og utnytte sitt potensial
- Bodø kommune skal stille opp for de som trenger samfunnets støtte

Kapittel 1: Livskvalitet i alle livets faser

Et samfunn som er godt for barna, er godt for alle. En god barndom varer livet ut. KrF setter barn og unge først – og vårt mål er et at Bodø skal være Norges beste by for barn å vokse opp i.

I dag vokser barn opp i mange ulike familieforhold. KrF vil legge til rette for at alle barn skal få en trygg oppvekst, og ønsker at flest mulig barn skal vokse opp i trygge forhold sammen med foreldrene sine.

Alle barn skal ha like muligheter til å bli sett, delta og utvikle seg i sitt oppvekstmiljø. Det krever barnehager som lar barna utforske livet på egne premisser og skoler som ser hele eleven. Byen skal ha gode leke-, aktivitets- og kulturtilbud for barn og unge.

Kommunen skal se de sårbare og utsatte barna. Kamp mot barnefattigdom og styrking av barnevernet må være sentrale satsinger i årene som kommer, sammen med en styrking av helsetilbudet for barn og unge.

Bodø er en ung universitetsby. KrF ønsker at Bodø skal utvikle seg til å bli et attraktivt studie- og at Nord universitet videreutvikles som regionalt senter for utdanning og forskning.

Det blir stadig flere eldre befolkningen, og de eldre blir stadig friskere. Samfunnet trenger derfor et nytt syn på eldre mennesker. De fleste eldre er en ressurs, både for seg selv, for familiene sine og for Bodø kommune.

Grunnlaget for god helse er riktig ernæring, fysisk aktivitet, sunne boliger, rent miljø og god tilgang på helsetjenester. KrF mener det er viktig å forebygge sykdom og helseproblemer.

Selv når alvorlig sykdom rammer kan livet oppleves meningsfullt, med en helhetlig omsorg, god smertelindring og individuell tilrettelegging. KrF vil styrke tilbudet om aktiv livshjelp til alvorlig syke og døende.

Familie

Foreldre har ansvar for sine barn og er deres viktigste rollemodeller. I familien lærer barna om tilhørighet, nærhet til andre, sosial kontakt og felleskap mellom mennesker. Det skal være valgfritt og sosialt akseptert at noen velger å utsette barnehagestart, eller velger å ikke være i arbeid mens barna er små.

Bodø KrF vil:

- At Bodø kommune bidrar med 2000 kr i fritidskortet med virkning fra 2020 og deretter med samme beløp som det statlige bidraget
- Legge til rette for sosiale møteplasser som åpne barnehager, lekeplasser og grønne lunger i nærmiljøet
- Jobbe for at hele barnetrygden fortsatt holdes utenfor inntektsgrunnlaget når sosialhjelp vurderes
- Opprettholde tilbud om foreldreveiledningskurs til nye foreldre, og at samlivsproblemer forebygges gjennom samtalegrupper og samlivskurs, gjerne i regi av frivillige
- Bedre hjelp og avlastning for familier der omsorgsperson eller barn er alvorlig syke
- Styrke tilbudet til barn i vanskelige oppvekstmiljø
- At det gis god rådgivningen til vanskeligstilte gravide
- Styrke ideelle og frivillige organisasjoner som gir hjelp i livskrise
- Ha gode og hensiktsmessige tjenester i barne- og familieenheten med koordinering av tjenester
- Arbeide for nytt bygg for krisesenteret

Bodø KrF mener det er viktig å legge et godt grunnlag for at mødre skal velge å bære frem barnet, og vil derfor jobbe for at det også gis 1G i kommunal engangsstøtte, ved fødsel, når det ikke er tjent opp rett til foreldrepenger. Dette gir en bedre økonomi for blant annet enslige mødre og studenter. I tillegg ønsker vi å styrke frivillige organisasjoners arbeid med avlastningstjenester og hjelp til familier som har behov for det, for eksempel en slags «besteforeldresentral». Vi tenker særlig på unge enslige mødre, studenter og andre nyetablerte uten familienettverk i nærheten.

Småbarn

En Bodø-barnehage som lar barn være barn

KrF vil legge vekt på å skape mangfold, fleksibilitet og kvalitet i Bodø-barnehagen. Barn og familier har ulike behov og barnehagetilbudet må organiseres på barnas og familienes pre-

misser. Kvaliteten i barnehagene må sikres gjennom høy voksentetthet, kompetent personale samt gode lokaler og uteområder. KrFs mål er å øke antallet pedagoger i Bodøs barnehager.

Barnehagene skal ikke være skole, men et sted der barna opplever mestring gjennom lek og læring. Barna i barnehagen skal utforske livet på egne premisser. God læring i førskolealder gir barna viktig ballast. Det er særlig viktig at de ansatte har gode språkkunnskaper og kan sette inn tiltak som sikrer alle barn en god språkutvikling. Barnehagen skal både gi et godt pedagogisk tilbud og god omsorg. De kommunale barnehagene må fortsatt bygge på de verdiene som ligger i den kristne og humanistiske kulturarven i Norge.

Bodø KrF vil:

- At full barnehagedekning først er oppnådd når foreldre får barnehage i rimelig avstand fra hjemmet
- At opptak i barnehagen skal gjøres hele året slik at foreldrene har større valgfrihet i forhold til starttidspunktet
- At ansatte i barnehagen sikres kompetanse til å oppdage og følge opp barn med spesielle behov
- At barnehagen skal være et trygt sted for lek, livsutfoldelse, fellesskap og vennskap
- Sikre et mangfold i barnehagetilbud og god balanse mellom kommunale, ideelle og private barnehager
- At det skal være mulig å etablere familiebarnehager og at det er flere åpne barnehager i kommunen
- At barnehagene tilbyr fleksibelt barnehagetilbud, tilpasset familienes behov
- At inntaksreglene inneholder søskenprioritet
- At andelen av ansatte som har dispensasjon fra utdanningskravet, blir redusert gjennom aktiv bruk av rekruttering og etterutdanning
- At det, ved behov, blir prioritert ansettelse av morsmålsassistenter i barnehager
- At samiske barn sikres et fortsatt godt barnehagetilbud
- Avvise forslag om å gjøre barnehagen obligatorisk. Barnehagen skal fortsatt være et frivillig tilbud.
- Barnehagene skal formidle kjennskap til vår kristne og humanistiske arv og det religiøse mangfoldet i byen. Det skal fortsatt gis mulighet til markering av tradisjonelle høytider som jul og påske.

Skolebarn og ungdom

En Bodø-skole som ser hele eleven

En god skole gir like muligheter for alle og er det beste vi kan gi byens barn og unge. Kunnskap er det som gir oss mulighet til å ta ansvar for våre liv og realisere vårt potensial. Kunnskap er nøkkelen til at alle kan delta i samfunns- og arbeidslivet. En god skole i dag gir Bodø bedre forutsetninger for å lykkes som en attraktiv by.

En god skole skal både utdanne og danne. Skolens oppgave er ikke bare å formidle kunnskap, verdier og fakta. Skolen må se hele eleven og gi ballast til å mestre alle deler av livet. Grunnleggende teoretiske ferdigheter i basisfagene norsk, engelsk, fremmedspråk, matematikk og naturfag er avgjørende – men satsing på basisfag må ikke føre til at annen kunnskapsformidling blir prioritert bort.

KrF vil understreke betydningen av humanistiske, praktiske og estetiske fag i skolen. Skolen er, sammen med hjemmet, samfunnets viktigste formidler av kunnskap og verdier. KrF vil arbeide for at den offentlige skolen skal bygge på, og preges av, den kristne og humanistiske kulturarven. Denne skal danne grunnlag for all verdiformidling, og gi barnet et best mulig grunnlag for videre vekst. Dette verdigrunnlaget skal være tydelig, samtidig som skolen også skal sikre ulike minoriteters rettigheter.

Skolen skal holde god faglig kvalitet og legge vekt på trivsel. Friskoler skal være et supplement og et alternativ til den offentlige skolen, og de skal kunne gi foreldre mulighet til å velge undervisning for sitt barn ut fra sitt ståsted.

KrF ønsker først og fremst å styrke innsatsen på de laveste trinnene. Med tidlig innsats vil KrF sikre både bedre ferdigheter i basisfagene, god språkopplæring for minoritetsspråklige og god sosial kompetanse, samt minske frafallet i videregående skole.

For å hjelpe sårbare og utsatte skolebarn og familier vil KrF vil styrke det tverrfaglige samarbeidet mellom de forskjellige offentlige fagmiljøene.

1. Sats på Bodø-læreren

- Ved å arbeide for å gi lærerne gode arbeidsforhold og at de skal kunne bruke mer tid på undervisning istedenfor rapportering
- At ansatte i skolen sikres kompetanse til å oppdage og følge opp barn med spesielle behov
- Legge til rette for et godt tilbud om etter- og videreutdanning for lærerne
- Opprettholde belønningsordninger for lærere ved nytilsetninger på skoler i distriktene

2. Tidlig innsats

Tidlig innsats er viktig for å gi alle elever like muligheter – og hindre frafall i videregående opplæring. Målet må være at kunnskapshull hos elevene tettes så tidlig som mulig.

- En tryggere overgang til skolen for de minste. Skolen fungerer ikke godt nok for mange 5 og 6-åringer. Barna opplever et sterkt lærings-, og prestasjonspress. Første klasse må ta tilbake leken og spontaniteten, og være en skole på barnas premisser. Det skaper robuste og kreative barn
- KrF ønsker en lekbasert pedagogikk de første skoleårene
- Arbeide for god trivsel og kvalitet i grunnskolen, særlig gjennom økt lærertetthet på 1.-4. trinn
- Alle barn må bli sett og gis mulighet til å utvikle seg og oppleve mestring, uavhengig av faglige forutsetninger
- Barn og foreldre med minoritetsbakgrunn skal sikres nødvendig tilrettelegging, oppfølging og opplæring for å henge med i undervisningen og skolehverdagen
- At fremmedspråklige barn og barn med innvandrerbakgrunn sikres et godt grunnskoletilbud

3. En bedre skoledag og gode læringsmiljø

- Sikre gode fysiske forhold for læring, særlig med tanke på innemiljø og inneklima på skolene

- At det sikres trygge skoleveier i hele kommunen, året rundt, slik at skoleelevene har mulighet for å gå eller sykle til skolen
- Skolene i Bodø skal holde jevnt fokus på anti mobbe- og rusprogram
- Lærerne skal være synlig i skolegården i friminuttene
- Innføre gratis og felleskapsfremmende måltid i ungdomsskolene våre
- At SFO kan tilby ulike fritidsaktiviteter i samarbeide med kulturskolen, menigheter og frivillige organisasjoner
- Støtte opp om organisasjoner som tilbyr leksehjelp
- At det gis tilbud om gratis svømmeopplæring, utover det som gis i skoletiden, for de som trenger det og at det legges til rette for at alle barn får mulighet til å lære å svømme innen utgang av 4. klasse
- At samiske barn sikres et godt grunnskoletilbud

4. Hjem-skole

- Sikre tidlig og helhetlig hjelp til sårbare og utsatte barn i skolealder og vil prioritere tverrfaglig og samlet innsats fra alle fagmiljø som er satt til å ivareta barn og ungdoms situasjon og deres familier
- Barnevern, skolehelsetjeneste og skole har et felles ansvar for å utvikle kommunalt tverrfaglig samarbeid
- Psykiske helserådgivere og psykologtjenesten må i tråd med psykisk helsereform utvikle samhandlingen med spesialisthelsetjenesten når det er nødvendig
- Rekruttere flere menn som helsesykepleiere i skolehelsetjenesten
- At det, i samarbeid med fylkeskommunen, opprettes et tilbud om hybelhus for borteboende elever på videregående skole

5. Et mangfoldig skoletilbud

- Være åpen for etablering av private skoler
- Opprettholde mulighet for bodøelevene til å delta på naturskole
- Opprettholde et forutsigbart skoletilbud i ytterkantene av kommunen
- At det finnes gode ordninger eller praksisplasser for elever som trenger alternative opplæringstilbud

6. Verdiforankret og livssynssåpen skole

- Skolen skal bygge på, og preges av, den kristne og humanistiske kulturarven
- Verdigrunnlaget skal være tydelig, samtidig som skolen også skal sikre ulike minoriteters rettigheter

Barnevernet

Barn har krav på en god oppvekst. De siste årene har stadig flere barn hatt behov for støtte fra barnevernet. Særlig alvorlig er det når det utøves vold i nære relasjoner.

Bodø KrF vil:

- At alle barnevernssaker skal avgjøres ut fra hva som er barnets beste
- At barn og familier har faste kontaktpersoner i barnevernet og stabil oppfølging
- At ungdom i alderen 18-23 år får et godt tilbud om ettervern og trygg voksenkontakt

- Sikre god kompetanse og stimulere til bred rekruttering av ansatte i barnevernet. Nyutdannede barnevernsansatte bør få tilbud om oppfølging gjennom en form for mentorordning
- At Foyer Bodø opprettholdes som et botilbud med individuelle forpliktende programmer med fokus på botrening, økonomi, dagtilbud, fritid, helse og nettverk
- Sikre god rekruttering av fosterforeldre og beredskapshjem
- Innføre og implementere bruk av familieråd
- At noen i barnets familie eller nære nettverk alltid skal vurderes ved fosterhjemsplasing
- Sikre barnevernet rammebetingelser for å sikre barns rett i samsvar med nasjonale krav

Mennesker med særlige behov

Alle er like verdifulle, uansett funksjonsnivå og hvilke ressurser man har. Personer med funksjonsnedsettelse skal kunne leve et så selvstendig liv som mulig.

Bodø KrF vil:

- At foreldre som har barn med nedsatt funksjonsevne, skal få god oppfølging av det offentlige hjelpeapparatet. Familiene skal ha en fast koordinator i hjelpeapparatet
- Tidlig innsats for de som trenger ekstra oppfølging/støtte for barn og familier med spesielle behov
- At personell i barnehager og skoler får god kompetanse på barn med spesielle behov
- Styrke tilbud og rettigheter for barn med foreldre som har psykiske lidelser eller rusproblemer
- At Bodø kommune har nok varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA-bedrifter) og tilstrekkelige tilbud ved dagsentrene
- At Bodø kommune skal ha en målsetting om å rekruttere og ansette personer med nedsatt funksjonsevne i egen virksomhet
- At det skaffes flere kommunale boliger til voksne med nedsatt funksjonsevne
- At Bodø kommune følger regelverket for universell utforming
- At det fortsatt tilbys dag- og avlastningstilbud for psykisk utviklingshemmede
- At Villa Vekst, med hybelstua, videreføres

Studentbyen Bodø

Det er Bodø kommunes ansvar å tilrettelegge for at *Nord universitet* har gode rammer, slik at de kan fortsette utviklingen som regionalt senter for utdanning og forskning. Næringslivet spiller en viktig rolle her, spesielt i utviklingen av nasjonal spisskompetanse. Vi ønsker at Bodø skal utvikle seg til å bli et attraktivt studiested, også for studenter utenfor fylket. Dette gjør vi ved å støtte og tilrettelegge for studentvelferden.

Bodø KrF vil:

- At Nord universitet videreutvikles som regionalt senter for utdanning og forskning, med kompetanse- og teknologiutvikling i nært samarbeid med næringslivet.
- Støtte arbeidet med samarbeidsavtaler mellom Bodø kommune og universitetet
- At det blir tilrettelagt for videre utbygging av studentboliger
- At flere etablerer seg i Bodø etter endt utdanning

- Støtte utbygging av “campus” og tilrettelegging for et aktivt studentmiljø i universitetsområdet på ettermiddags- og kveldstid.
- Å øke fokuset på studentenes velferd
- At universitetet ivaretar sitt nasjonale ansvar for høyere utdanning og forskning i lule- og sørsamisk, bl. a. gjennom videreføring og opprettelse av samiske utdanningsprogram
- Opprettholde desentralisert sykepleieutdanning i Bodø og på Helgeland
- At studietilbudet for utviklingshemmede studenter ved Nord universitet videreføres

Seniorpolitikk

KrF er opptatt av at kommunen ruster seg til utbygging av hverdagsrehabilitering og bo- og pleietilbud for eldre, slik at vi kan møte de behovene vi vet kommer. KrF ønsker et likeverdig tilbud til alle eldre. Kommunens velferdstjenester skal utvikles i et samspill mellom enkeltmennesker, offentlige myndigheter og privat og frivillig virksomhet. Kvalitet, trygghet, tilgjengelighet og omsorg skal utgjøre kjerneverdiene.

Bodø KrF vil:

- Legge til rette for at de senioren som ønsker det, kan få mulighet til å stå lenger i arbeid i Bodø kommunes virksomheter, bl.a. gjennom fleksible deltidsordninger
- Holde fokus på at hjemmetjenesten får gode nok rammer til å utøve de oppgavene som trengs for at de som har behov for tjenestene skal oppleve å få nødvendig og profesjonell hjelp til rett tid.
- At botilbudet tilrettelegges slik at eldre kan bo hjemme så lenge man selv ønsker det, og det er forsvarlig. Fortsette med hverdagsrehabilitering - lengst mulig i eget liv i eget hjem.
- Styrke omsorgssektoren gjennom økt grunnbemanning og ved å tilrettelegge for helsekultur der det er mulig.
- At det blir en større grad av differensiering av sykehjemsplassene slik at disse kan dekke ulike behov, og at det legges til rette for at ektepar som bor på sykehjem kan bo sammen
- At det legges til rette for flere kulturtilbud og aktiviteter ved sykehjemmene, f. eks. gjennom sertifisering som livsgledesykehjem
- At sykehjemsbeboere og personer i omsorgsboliger o.l. gis mulighet til å praktisere sin religion, uavhengig av hvilken tro de har
- At Bodø kommune blir ledende i landsdelen på tilrettelegging og oppmerksomhet rundt yngre personer med demens og deres pårørende, slik at disse får et tilpasset helse- og hjelpetilbud fra kommunehelsetjenesten
- Utrede mulighetene for etablering av «Demenslandsbyen» i samarbeid med nabokommuner
- Legge til rette for å utvikle bo- og servicesentre slik at de som ikke kan bo i egen bolig lenger kan få nødvendig hjelp
- Gi tilbud om dagsenter for hjemmeboende demente
- Øke kompetansen i norsk språk for ansatte uten norsk som morsmål
- Få matlukta tilbake på sykehjemmet! Beboerne som får mat fra/i kommunale institusjoner skal oppleve å få et sunt, variert og tiltalende kosttilbud.

Folkehelse og helsetilbud

Livsstilssykdommer og ensomhet utgjør en stadig større del av sykdomsbildet i vårt moderne samfunn. Spesielt er det viktig å ha fokus på psykiske problemer hos barn og ungdom. Problemene må gripes tak i tidlig. Her har helsestasjonene og skole- og ungdomshelsetjenesten en viktig oppgave. Når vi snakker om folkehelse, rent miljø og å forebygge sykdom og helseproblemer, mener Bodø KrF at det også er viktig å sette fokus på problematikken rundt stråling, og det faktum at folk opplever forringet livskvalitet og sykdom på grunn av stråling fra ulike elektroniske innretninger.

Bodø KrF vil:

- At helsestasjonene, barnehagene og skolene benyttes aktivt for informasjon om helse
- At kommunen tilfredsstiller myndighetenes krav til forskrift for miljørettet helsevern, særlig i byggene til skoler, barnehager og sykehjem
- At det er et godt samarbeid mellom ulike brukerorganisasjoner og kommunen slik at kommunen kan dra nytte av deres erfaringer og kunnskaper
- At det etableres møteplasser på tvers av generasjoner i de ulike delene av kommunen
- Etablere «spisevenn-konseptet» etter modell fra Bergen kommune
- At Bodø kommune fortsatt skal være en foregangskommune når det gjelder velferdsteknologi
- At det skal foretas målinger rundt om i kommunen for å dokumentere hvor mye stråling barn og voksne er utsatt for i de kommunale byggene, og der folk ferdes mest i sentrum
- At kommunens åpne nett sperres for tilgang til apper og programmer som brukes til å sende/dele anonyme meldinger. Målet er å begrense mobbing, og at kommunes nett ikke skal bli brukt til slike ting.

Aktiv livshjelp

KrF mener livshjelp er viktig for å sikre alle en verdig død. Selv når alvorlig sykdom rammer kan livet oppleves meningsfullt, med en helhetlig omsorg, god smertelindring og individuell tilrettelegging. Dette er aktiv livshjelp.

Bodø KrF vil:

- Tilrettelegge for at fastlegene kan gjennomføre hjemmebesøk hos alvorlig syke og døende pasienter
- Stimulere til økt legedekning på sykehjem for å sikre spesialisert behandling og smertelindring for alvorlig syke og døende
- Stimulere til bred kompetanseheving om palliasjon blant helsepersonell i kommunehelsetjenesten
- Sørge for et helhetlig og individuelt tilpasset tilbud til alvorlig syke og døende barn, herunder sikrer familien tilgang til koordinator, uavhengig av barnets diagnose

Kapittel 2: Næringsutvikling og bosetting

Bodø er fylkeshovedstad og regionsenter. Bodø er en vekstkommune og skal være et kraftsenter for hele fylket og regionen innen utdanning, kultur, idrett og friluftsliv, forsvar og næ-

ring. Bodø KrF vil være med og fremme kommunens visjon om å være en attraktiv fylkeshovedstad, som også bidrar til levende lokalsamfunn i regionen. Vi vil legge særlig vekt på at Bodø skal være en kommune det er godt å bo i, med mangfold, gode levekår og livskvalitet. Vi vil jobbe for prosjektet Ny by – ny flyplass, og vil være med å bidra til at dette blir realisert.

Næringsliv, næringsutvikling, innovasjon og turisme

Bodø kommune skal være det naturlige valget for å etablere næringsvirksomhet, og skal tilby næringslivet internasjonalt konkurransedyktige rammebetingelser. Fremtiden for kommunen ligger i kunnskapsnæringene. Dette forutsetter infrastruktur og møteplasser, slik at institusjoner, organisasjoner, bedrifter og enkeltmennesker med gode ideer kan finne sammen og skape nye verdier.

Med blant annet den spektakulære kysten og fjell, Saltstraumen, nærhet til Lofoten, Hurtigruten, kulturelle festivaler og nordlys har Bodø kommune et stort utviklingspotensial for reiselivet. I tillegg til turisme har Bodø utviklet seg til en populær kongressdestinasjon. Bodø er en cruisedestinasjon i vekst. KrF ønsker at turisme blir videreutviklet som et satsingsområde for kommunen gjennom et strukturert samarbeid med lokale kunnskapsorganisasjoner.

Bodø KrF vil:

- At kommunens næringspolitikk skal stimulere til økt verdiskapning, til attraktive arbeidsplasser og et mangfold av virksomheter
- Bidra til at Bodø kommune er serviceinnstilt overfor næringslivet, og redusere saksbehandlingstiden
- Et tett regionalt samarbeid innen samferdsel, boligbygging og næringsliv
- Styrke opplæring innenfor yrkesfag og entreprenørskap i Bodøskolen slik at unge oppmuntres til å bli gründere og starte egne bedrifter
- At det blir flere lærlingplasser i næringslivet og i kommunale virksomheter
- Etablere flere varige tilrettelagte arbeidsplasser. Alle skal være inkludert – også i arbeidslivet. Bodø kommune, som arbeidsgiver, skal gå foran og være godt eksempel i forhold til inkluderingsdugnaden
- Et sterkere samarbeid mellom næringslivet, offentlige myndigheter og utdanningsmiljøene slik at forskningsresultater kan utnyttes i næringslivet til nye produkter og tjenester
- At næringsaktivitet som kommunen forvalter blir sikret en varig avkastning som skaper grunnlag for vekst og nyetablering
- At kommunen aktivt medvirker til å utvikle og markedsføre Bodø som turist-, konferanse-, kultur-, friluftslivs- og idrettsby
- At Bodøs samarbeidsprosjekter med vennskapskommuner fortsetter og videreutvikles
- Nei til søndagsåpne butikker, ja til søndagen som hellig-, hvile-, familie- og rekreasjonsdag
- At Bodø havn videreutvikles slik at byen har en attraktiv havn for turisme og næringsliv som er avhengig av sjøveien
- Legge til rette for næringsutvikling og bosetning i alle deler av kommunen
- Arbeide for et sterkt jordvern. I den grad dyrket mark blir nedbygd settes det av midler til jordfond som gir grunnlag for oppdyrking av arealer andre steder

- Legge til rette for lokal matproduksjon ved at sammenhengende jordbruksområder sikres
- Legge til rette for ny næringsvirksomhet i arbeidet med ny kommuneplan
- Legge til rette for en bærekraftig utvikling av fiskeri- og havbruksnæringen

Byutvikling og boligpolitikk

Bodø endres stadig og byen er i sterk vekst. I byutviklingen er barn og unges stemme svært viktig. Sterk urbanisering kan føre til at barn og unge har mindre mulighet for å bevege seg fritt og utrygge skoleveier gjør at de sjeldnere går til skolen. Samtidig viser studier at barn som bruker uterommene virker positivt på det sosiale miljøet på hjemstedet. KrF vil at barn og unge skal bestemme mer av byutviklingen i Bodø.

En by må være tilstrekkelig tett, så folk kan ha nærhet til hverandre og bruke lite tid til arbeidsreiser. Fortetting er også viktig i et miljø-, klima- og forurensningsperspektiv, for å ta vare på rekreasjonsområder og grønne lunger og for å unngå å bygge ned matjord. Byutvikling er å ta vare på fortiden og dagen i dag med det perspektivet at det som skjer nå får konsekvenser for årtier fremover. Kommunens oppgave er å legge til rette for denne utviklingen og gjøre byen, og kommunen, attraktiv både når det gjelder næringsarealer, transport, kvalifisert arbeidskraft, bomiljø, kultur og friluftsliv. KrF vil legge til rette for et variert botilbud som tar hensyn til ulike behov hos kommunens innbyggere. Ved fortetting og nybygg skal det legges vekt på kvalitet slik at det bygges gode boliger i gode bomiljø.

Bodø KrF vil:

- At det sikres trygge veier til skole o. l. før det etableres nye boligområder og når det planlegges fortetting av boligområder
- At sentrum og den nye bydelen planlegges både for boliger, aktiviteter og servicetjenester som sikrer byliv gjennom hele døgnet
- At sentrum blir et attraktivt og variert handels- og næringsområde og at det innføres gratis eller redusert parkeringsavgift for å få folk til å bruke sentrum i helger og kvelder
- At det offentlige rom i byen vår er universelt utformet og tilgjengelig for alle
- At større arbeidsplasser lokaliseres i nærheten av kollektivsystem og med god tilknytning til hovedsykkelveier og gangveier
- At byen skal ha trygge og varierte bomiljø og med tjenester og uteareal i kort avstand fra boligene
- At det legges til rette for varierte boligtyper, størrelser og prisklasser i alle bydeler
- At det etableres ordninger som gir enslige bedre adgang til boligmarkedet ved aktiv bruk av Husbankens låneordninger
- At det etableres lekeplasser, friområder og idrettsplasser nær boområdene
- At allmennhetens friluftsinnteresser blir sikret ved å bevare og videreutvikle parker og friarealer

Ny by – ny flyplass

Ny by – ny flyplass er et innovativt og spennende byutviklingsprosjekt, både nasjonalt og internasjonalt. Vi skal gjennom kompakt, smart og grønn byutvikling, utvikle en attraktiv by i nord.

Når flyplassen flyttes, skal store deler av de frigjorte arealene tas i bruk til utvikling av en ny bydel som blir like stor som dagens sentrum. Planleggingen av den nye bydelen vil foregå de neste 4 årene.

Planleggingen av det nye området skal være et internasjonalt forbilde innenfor moderne miljø- og klimavennlig byutvikling, og være en arena for forskning, utvikling og i tråd med en «Smart by»-tankegang.

Bodø KrF vil:

- Bidra til at kommunen får på plass gode rammer for prosjektet, gjennom samarbeid og dialog med sentrale myndigheter. Vi skal sørge for en åpen og inkluderende prosess for våre innbyggere, i tråd med punktene under byutvikling, der innbyggernes behov setter rammene for byutviklingen.
- At den nye bydelen med boliger og næringsarealer skal planlegges med tanke på klimavennlighet og beboernes trivsel
  - ut fra hovedprinsippet om at transportsystemet for personbiltrafikk skal være underordnet hensynet til trygge og varierte bomiljø. Nullvekstmålet for personbiltrafikk skal ligge til grunn
  - at mest mulig transport kan foregå til fots, på sykkel eller med kollektiv transport
  - at gang- og sykkelveiene mellom sentrum og den nye bydelen gis en attraktiv og grønn utforming i form av alléer og beplantning
  - med parker og grønne omgivelser som fremmer trivsel og gode levekår, og som skal gjøre innbyggerne stolte
  - der det legges til rette for trygge og varierte uteoppholdsarealer og møteplasser for alle som ivaretar lek og opphold i områdene året rundt.

Kapittel 3: Miljø, klima og landskapsforvaltning

KrF bygger sin miljøpolitikk på den kristne forvaltertanken om å ta vare på livsgrunnlaget for mennesker, dyr og planter. KrF vil at miljøperspektivet med konkrete miljømål skal gjøres gjeldende i hele kommunen og i de politiske beslutningsprosessene.

Miljøpolitikk i en bykommune handler også om å legge til rette for fysisk aktivitet og friluftsliv, om å ta vare på grønne lunger i byen, om avfallsbehandling, rengjøring av gatene, vedlikehold av parkene og god luftkvalitet.

Bodø KrF vil:

- At Bodø kommunen skal ha en årlig klimatiltaksplan med eget budsjett og tidsressurs
- At Bodø kommune skal ha en viltforvaltningsplan som gir gode vilkår både for jordbruksnæringen, husdyrhold og ville dyr. Elgbestanden bør reguleres slik at elgen ikke trenger trekke til boligområder for å finne mat. Det gir utrygghet både for barn, voksen og dyr når elgen kommer i feil omgivelser (boligområder/skoleveier).
- Opprettholde strenge miljøkrav ved all utbygging og rehabilitering med energifleksible løsninger i alle offentlige bygg, og stimulere til samme standard i boliger og forretningsbygg
- At skoler og barnehager skal fortsette sitt gode og innarbeidede fokus på miljøbevissthet, og at kommunen krever at alle arbeidsplasser/bedrifter i kommunen kildesorterer.

Dersom det ikke er tilrettelagt for slik sortering på de ulike arbeidsstedene, vil vi jobbe for en løsning for kildesortering også der folk jobber.

- At boligområder skjermes mest mulig mot trafikk og trafikkstøy i henhold til de strengeste nasjonale normene.
- At Bodø må ta sin del av nasjonale og lokale reduksjoner av CO 2 og annen forurensing
- Bruke positive virkemidler for å få ryddet opp etter utmarksgjerder som utgjør en fare for folk og dyr
- At kommunen aktivt bidrar til fossilfri transport gjennom å få bygget ladestasjoner
- At Bodø kommune foretar en differensiert strandsonekartlegging for å ivareta ulike interesser i strandsonen
- At Bodø kommune utarbeider en handlingsplan mot marin forurensning både i havet og i strandsonen
- At kommunen har gode renovasjonsrutiner for friluftsområder, og lett tilgjengelige søppelkasser der folk ferdes, enten det er i naturen eller i byen.
- At kommunen har en helhetlig plan for å ta vare på de store landskapsverdiene i kommunen, inklusive Rønvikjordene og Vågønes gård, der jordbruket og friluftslivet for allmennheten prioriteres høyt
- Legge til rette for å redusere bruken av plast

Kapittel 4: Samferdsel og infrastruktur

Sykkel

Bodø KrF mener at det ligger et stort potensial i sykkelen som transportmiddel. Vi vil bygge en sterk sykkelkultur. KrF vil derfor legge til rette for mer bruk av sykkel ved å følge opp at vedtatt sykkelplan blir gjennomført.

Bodø KrF vil:

- Arbeide for å motivere næringslivet for å tilrettelegge for syklende til/fra arbeid.
- Arbeide for at det er bysykler tilgjengelig i sentrum, ved flyplass og ved Universitetet.
- Komme med gode innspill der sykkelveier planlegges og bygges.
- Arbeide for at det merkes opp egne sykkelfelt i vegbanen, som er brede nok til trygg sykling.
- Arbeide for at det i tilknytning til barneskolene lages oppmerkede områder for trafikkopplæring

Kollektivtrafikken

KrF vil at veksten i persontrafikken også skal komme i kollektivtrafikken, og at denne gjøres attraktiv med hyppige avganger, konkurransedyktige priser og god kapasitet.

Bodø KrF vil:

- At offentlig kommunikasjon velges fordi det er rimelig og enkelt
- At vi i samarbeid med fylkeskommunen og staten får gode og konkurransedyktige kollektivløsninger med god kapasitet og bedre fremkommelighet
- At Bodø lufthavn videreutvikles i samsvar med stigende behov for internasjonale flyru-ter

- Arbeide for god kommunikasjon mellom utkantene og sentrum av kommunen, med blant annet buss og hurtigbåter og ferjer som kan frakte gods
- Arbeide for etablering av busstopp ved sykehusets inngang, i stedet for, eller i tillegg til dagens busstopp i Kongens gate
- Arbeide for et mer effektivt og rettferdig bompengesystem
- At det etableres gode kollektivtilbud mellom Bodø lufthavn og togstasjonen, hurtigruteterminalen og sentrumsterminalen

Trygg by for alle

Bodøs innbyggere skal føle seg trygge i hverdagen. KrF mener at politiet fortsatt må styrkes for å forebygge og bekjempe kriminalitet, og øke tryggheten for kommunens befolkning. Bodø skal være en trygg by å ferdes i. Det handler også om trafikksikkerhet, og det må særlig tas hensyn til de myke trafikantene.

Bodø KrF vil:

- At det skal være trygt på alle måter å ferdes i byen vår, f.eks. med godt opplyste gater og busstopp, og tilgjengelige parkeringsplasser for folk med ekstra behov for kort avstand fra parkering til aktivitet
- At det blir flere rusfrie sosiale møteplasser
- Støtte natteravner og andre frivillige organisasjoner sitt arbeid i sentrum og kommunedelene
- At lokale tiltak i kommunedelene blir støttet som en motvekt til at ungdom samles i sentrum
- Styrke samarbeidet mellom kommune og politi når det gjelder forebygging av ungdomskriminalitet
- At samarbeid med politi, kommune, hjem, skole, utelivsbransjen og frivillige aktører for å bekjempe vold blir videreutviklet
- At vår tids slavehandel ikke skal tolereres i vår kommune. Kommunens innkjøpsansvarlige i alle ledd skal ha god kunnskap om hva som regnes som varer fra slavehandel og hva som er godkjente varer.
- At personer som er utsatt for trafficking/sexhandel skal få beskyttelse av kommunens tjenester

Kapittel 5: Forsvar, sikkerhet og beredskap

Bodø har vært en sentral aktør når det gjelder å levere forsvar og beredskap nasjonalt, regionalt og lokalt. Den kompetansen som er samlet i Bodø ønsker Bodø KrF å videreutvikle til å gjøre byen til Norges sikkerhets- og beredskapshovedstad.

Bodø KrF vil:

- At Bodø opprettholder, utvikler og styrker sin posisjon som nasjonal sikkerhets- og beredskapsby
- Aktivt tilrettelegge for at Forsvarets tilstedeværelse i Bodø og Salten opprettholdes
- Arbeide for en styrkning av Sivilforsvaret og Heimevernet i regionen
- Arbeide for å sikre nødvendig sjøredningskapasitet langs Nordlandskysten

Kapittel 6: Sosialpolitikk. Fattigdom, rus og kommunale boliger

KrF har tre nøkkelord i sosialpolitikken: *solidaritet* med dem som sliter, *omsorg* for dem med problemer og *forebygging*.

Fattigdom

Et samfunn som er godt for barna, er godt for alle. En god barndom varer livet ut. KrF setter barn og unge først – og vårt mål er et at Bodø skal være Norges beste by for barn å vokse opp i.

Kommunen skal se de sårbare og utsatte barna. Kamp mot barnefattigdom er en av våre sentrale satsinger i årene som kommer.

Også i Bodø er det mennesker som er fattige og ikke har det mest nødvendige. KrF er særlig opptatt av å ivareta familier med barn og unge som opplever en presset økonomisk situasjon. Langtidsledige er en svært utsatt gruppe. Det er urovekkende at gruppen fattige barn øker. At foreldrene har jobb, er det beste virkemiddelet for å løfte hele familien ut av fattigdom.

Bodø KrF vil:

- At hele barnetrygden holdes utenfor som inntekt når behov for sosialhjelp vurderes
- Utjevne levekårsforskjeller gjennom oppfølging av fattigdomsplanen
- At alle som har arbeidsevne skal gis muligheter til arbeid
- At arbeidsledige tilbys arbeidsmarkedstiltak framfor å gå på trygd
- At økonomisk sosialhjelp skal være en kortvarig ordning

Rusomsorg

Rusproblemer finnes i alle sosiale lag. Rusavhengighet er vårt største samfunns- og familieproblem. KrF vil jobbe for at barn i familier med rusavhengig mor eller far skal få hjelp fra helsesykepleier eller øvrig hjelpeapparat.

Rusmisbruk og rusrelaterte problemer har en høy kostnad både for enkeltmennesker og for samfunnet. Det er spesialisthelsetjenesten som har ansvar for å gi behandling til pasienter med rusavhengighet. KrF vil jobbe for at de som trenger behandlingsplasser skal få det når de trenger det.

Det må legges til rette for ettervern når rusavhengige kommer tilbake fra behandlingsplasser, dette i samhandling med spesialisthelsetjenesten. Behandling og ettervern må ses i sammenheng.

KrF er opptatt av skadereduksjon og at LAR ikke skal svekke muligheten for rusavhengige til å få virkeliggjort den drømmen mange har om et rusfritt - altså helt medikamentfritt - liv. Hovedmålet med Bodøs rusomsorg må være at rusavhengige skal få oppleve et rusfritt liv.

Bodø KrF vil:

- At medikamentfri behandling skal være førstevalget i rusbehandlingen
- At rusavhengige får fritt valg av behandlingssteder på lik linje med fritt sykehusvalg

- At det skal være mulig for rusavhengige også å velge ideelle rusinstitusjoner
- At kommunen aktivt benytter seg av erfaringer og kunnskap fra frivillige brukerorganisasjoner og hjelpeorganisasjoner
- At ideelle og frivillige organisasjoner i rusomsorgen blir fritatt fra kommunens anbuds-konkurranser i tråd med hva som skjer i en del EU-land
- At kapasiteten innen lavterskel arbeidstreningstilbud økes, og at tilbudet brukes aktivt for å motivere folk til behandling
- At det skal foreligge en plan for oppfølging, bolig, sosial trening, arbeid og utdanning når pasienter med rusproblem har fullført sin behandling
- At det bygges nok spesialtilpassede boliger for mennesker med dobbeltdiagnose rus/psykiatri og med andre spesielle behov
- Styrke rusfrie ungdomstilbud og forebyggende arbeid

Rus- og skjenkepolitikk

Alkohol- og narkotikabruk er blant våre største sosiale og helsemessige problemer. Reduksjon i den totale rusbruken i samfunnet og av rusavhengighet vil gi økt livskvalitet for mange. Ut fra dette perspektivet er skjenkepolitikk ikke bare næringspolitikk, men først og fremst sosialpolitikk. KrF vil ha økt fokus på situasjonen for barn av rusmiddelavhengige.

Bodø KrF vil:

- Styrke det forebyggende arbeidet i skolen angående rusmidler og rus, særlig for å utsette alkoholdebuten, men også med fokus på andre rusmidler som blir mer og mer vanlig
- At det er et godt samarbeid mellom skole, hjem, barnevern, helsetjenester og politi slik at man tidlig blir oppmerksom på barn og unge som holder på å utvikle et rusproblem
- At det er rusfrie soner i samfunnet rundt barn og unge, som i idretten, i kulturarbeid, i trafikken og i arbeidslivet
- At det finnes alkoholfrie fritidstilbud for unge i alle deler av kommunen.
- Videreføre støtten til frivillige organisasjoner som arbeider mot rusmiddelavhengighet
- At maksimal åpningstid for skjenkestedene blir satt til kl. 01.00
- At politiets vurderinger skal veie tungt ved tildeling og fornyelse av skjenkebevillinger
- At ruspolitisk handlingsplan følges opp
- Opprettholde strenge krav til bevillingsinnehaverne
- Øke antall kontroller av skjenkestedene og ha strengere reaksjoner ved overtredelse av retningslinjene, spesielt ved salg og skjenking til mindreårige, eller der det mangler attraktive alkoholfrie tilbud
- At Bodø blir en «AV-OG-TIL» kommune

Kommunale boliger

Bodø kommune skal ha et differensiert tilbud av boliger til ulike grupper i befolkningen, som funksjonshemmede, psykisk utviklingshemmede og andre vanskeligstilte.

Bodø KrF vil:

- Arbeide for å sikre at byen har nok kommunale boliger og at disse boligene blir vedlikeholdt

- At kommunen oftere skal benytte den forkjøpsretten man har ifølge loven til å kjøpe seg inn i nye borettslag og bruke dette som virkemiddel for å spre de kommunale boligene
- Hjelpe flere til å etablere seg i egen bolig ved hjelp av Husbankens låne- og tilskuddsordninger
- At bruk av døgnovernatningssteder skal begrenses
- At det blir gitt bo-oppfølging til mennesker som trenger det og fyller kravene for dette

Kapittel 7: Frivillighet, idrett, friluftsliv og kultur

Frivillig arbeid

KrF mener at samfunnet vårt ville vært fattigere uten frivillig arbeid. Frivillige har et engasjement som gjør at de brenner ekstra for en sak. De som er med i frivillig arbeid, opplever både fellesskap med andre og mening i tilværelsen. KrF mener at frivillig arbeid formidler viktige verdier og er en forutsetning for et velfungerende samfunn. Den frivillige sektoren i Bodø må derfor være levende og mangfoldig.

Bodø KrF vil:

- At frivillig arbeid og organisasjoner får gode rammevilkår
- At kommunal støtte til frivillig arbeid tilbys uavhengig av livssyn
- At kommunale etater skal ha kompetanse på samarbeid med frivillige organisasjoner og oppmuntre til bruk av frivillig innsats der det er mulig

Kultur

KrF vil ha et kulturliv med stor bredde, fra grasrotaktivitet og til det profesjonelle nivå, og en god blanding av både smale og brede kulturuttrykk. KrF legger vekt på å sikre både tradisjoner, nyskaping og mangfold. Kultur viser menneskers kreativitet og uttrykksmåte. Kultur skaper fellesskap og opplevelser. Kulturuttrykk formidler verdier, meninger, kunnskap og estetikk. Bodø KrF støtter initiativet om at Bodø skal bli Europeisk kulturhovedstad, og ønsker å bidra til at kulturtilbudet vi allerede har fortsatt har rimelige levevilkår.

Bodø KrF vil:

- Arbeide for opptrapping av kulturskoletilbudet i alle deler av kommunen
- Arbeide for en gradvis økning av offentlige midler til kunst- og kulturtiltak i byen
- At Nordlandsmuseet, Jektemuseet og Luftfartsmuseet får gode rammevilkår og utviklingsmuligheter
- At mangfoldet i kulturfestivaler opprettholdes
- At kommunale og frivillige tilbud skal utfylle hverandre

Idrett og friluftsliv

Idrett og fysisk aktivitet gir glede og livskvalitet, skaper engasjement og fellesskap. Bodø har fantastiske omgivelser som innbyr til friluftsliv og idrett. KrF understreker folkehelseperspektivet ved idrett og friluftsliv. Idretten er en av flere arenaer der barn og unge kan lære organisasjonsarbeid og demokrati, og skaper gode holdninger mot rus og rasisme. KrF vil ta vare på hele bredden i idrettstilbudet. Bodø kommune må fortsette å legge til rette for alle former for fysisk aktivitet.

Bodø KrF vil:

- At Bodø skal bli en av Norges beste friluftslivs- og idrettsbyer når det gjelder tilrettelegging og varierte aktiviteter
- At eksisterende idrettsanlegg blir rehabilitert etter vedtatt plan
- Videreutvikle turstien fra Bodøsjøen via Fenes helt fram til Futelva
- At det etableres gjennomgående sykkeløyper i hele kommunen
- At det etableres ei sykkeløype for sykler med breie dekk (terrengsykling)
- At det utredes mulighetene for en lang gjennomgående vandringsled i kommunen
- Økt tilrettelegging for uorganiserte breddeidrettsaktiviteter for aldersgruppen 15-19 år
- Økt økonomisk støtte til frivilliges organisasjoner sin oppkjøring av skispor – også mindre skitraseer
- Samarbeid med skogbruket om periodevis oppkjøring av skiløyper på skogsveier
- Utbedre parkeringsmulighetene og WC-fasiliteter i nærheten av mye brukte friluftsområder
- At Bodømarka forvaltes og utvikles til glede for allmennhetens friluftsliv, og at tanken om universell utforming er med når man fornyer og utvikler friluftstilbudet
- At kommunen sørger for at hall- og baneleie og timer ved kulturskolen har et prisnivå som gjør at barn og unge har råd til å delta

Kapittel 8: Tro og religion, integrering og mangfold

Tro og religion

Norge har en tusenårig kristen arv. Bodø KrF mener at kristendommen inneholder verdier som har vist seg gode å bygge samfunn på, slik at alle mennesker kan få et verdig liv uavhengig hva de mener og tror. Tro, religion og livssyn har stor betydning i mange menneskers liv. Bodø KrF ønsker å fremheve betydningen av trosfrihet i samfunnet, og at tros- og livssynsspørsmål skal ha en naturlig plass i det offentlige rom. Bodø KrF understreker at vår kommune skal være en kommune der det er trosfrihet og respekt for andres tro.

Bodø KrF vil:

- At kirkebygg blir godt vedlikeholdt
- At det utredes etablering av en ny gravlund i kommunen
- At trossamfunn utenfor Den norske kirke blir behandlet likeverdig med Den norske kirke
- At ulike kirkesamfunns ungdomsklubber, får kommunal støtte, da de driver lokalt fritidstilbud til ungdommer

Integrering og mangfold

Innbyggerne i Bodø har en mangfoldig bakgrunn som gjør kommunen til en møteplass og et godt sted å bo. Integreringspolitikken må sikre deltakelse og like muligheter for alle. Innvandrere som kommer til Bodø må få hjelp til en vellykket integrering, der tidlig norskopplæring er en nøkkel til å delta i samfunnet, få utdanning og være aktive i arbeidslivet.

Bodø KrF vil:

- Styrket innsats for språkopplæring i introduksjonsprogrammet og arbeidslivet
- At frivillige organisasjoner blir oppfordret og får støtte til integreringsarbeid

- At innvandrere som mottar sosialhjelp etter endt introduksjonsprogram, og som ikke kan dokumentere tilstrekkelige norskkunnskaper, må få tilbud om fortsatt norskopplæring
- At kommunedelsutvalgene samarbeider aktivt med frivillige organisasjoner som lager møteplasser for personer med ulik kulturell bakgrunn
- At trossamfunnenes rolle som integrasjonsfaktor i samfunnet støttes
- At bekjempelse av alle former for rasisme og diskriminering står i fokus
- At den enkelte innvandrer/flyktning og innvandrerorganisasjoner tar aktivt ansvar for integrering
- At Bodø kommune kan ta imot flere flyktninger

Kapitel 9: Politisk, økonomisk og administrativ styring av kommunen

KrF går til valg på dagens Formannskapsmodell.

Bodø KrF vil beholde dagens kommunedelsutvalgsmo­dell.

Bodø er en kommune med årlig befolkningsvekst, og har en presset utgiftsside, høy aktivitet i investering, drift og utvikling. Bodø kommune driver en meget god tjenesteproduksjon og utviklingsarbeid til beste for kommunens innbyggere. Kommunesektoren er generelt preget av høy gjeld, relativt høye pensjonskostnader, usikkerhet i forhold til utbytte fra kraftsektoren, og stramme budsjett. Bodø kommune må arbeide videre sammen med kommunens ansatte for å drive enklere og bedre med de ressursene som er til rådighet.

Bodø KrF vil være opptatt av en nøktern bruk av kommunens driftsmidler slik at det alltid er et riktig og balansert forhold mellom inntekter og utgifter. Bodø KrF er opptatt av å sikre de mest sårbare gruppene når budsjettene skal legges.

Bodø KrF vil:

- Beholde offentlig eierskap i samfunnsviktig infrastruktur, som for eksempel strøm, vann og avløp, og vil ikke bidra til privatisering av disse tjenestene
- At kommunen har en sunn økonomi til å møte framtidens utfordringer
- At OPS benyttes der dette er til det beste for kommunen